

MĚSTSKÁ KNIHOVNA KOLÍN

Provoz kolínské knihovny při někdejší Řemeslnické besedě, byl zahájen 9. března 1873 ve spolkové místnosti besedy v hostinci Eduarda Antonína Morstadta vedle budovy radnice, který byl později, až do počátku 90. let minulého století, znám jako restaurace „U Mašínů“. V roce 1875 se knihovna Řemeslnické besedy přestěhovala do větších prostor v tehdy nově postavené sokolovně. V letech 1. světové války byla kolínská sokolovna zabrána vojskem pro potřeby lazaretu a knihovna tak musela být uzavřena. Po konci války a vzniku Československé republiky, byl v červenci roku 1919 vydán 1. knihovnický zákon o veřejných knihovnách obecních. Ten, mimo jiné, ukládal každé obci povinnost zřídit a udržovat veřejnou knihovnu. V září roku 1920 se město Kolín dohodlo s Řemeslnickou

besedou a za částku 32.000 Kč od ní knihovnu odkoupilo. V roce 1921 se prvním kolínským profesionálním knihovníkem stal František Štork. Když se v roce 1924 přestěhovala tehdejší škola pro ženská povolání z budovy, které se dnes říká „vojenská správa“ na tehdeším Mariánském náměstí, dnešním náměstí Republiky do ulice Karolíny Světlé, bylo městem rozhodnuto, umístit právě sem městskou knihovnu. Ve dnech 10. a 11. prosince 1927 byla knihovna v nových prostorách slavnostně otevřena, když téměř tříletá adaptace budovy pro potřeby knihovny přišla město na

tehdejších 250.000 Kč. Avšak v roce 1936 bylo kolínskou městskou radou rozhodnuto, že se knihovna musí z budovy vystěhovat a uvolnit jí pro potřeby vojenského velitelství.

Jako provizorní náhrada byly knihovně poskytnuty menší prostory v I. patře Občanské záložny, v budově dnešní tzv. „pojišťovny“ na rohu ulic Kouřimské a Politických vězňů. Po roce 1948 byly knihovně přiděleny nové prostory po bývalé Živnostenské bance v Husově ulici, kde se půjčovat začalo 14. dubna 1949 a kde městská knihovna sídlí dodnes. 21. prosince 1950 se kolínská městská knihovna stala, výnosem tehdejšího komunistického ministerstva informací a osvěty, knihovnou okresní. V roce 1975 byla v suterénu mateřské školy v dnešní Masarykově ulici otevřena, jako pobočka okresní knihovny, knihovna pro děti a mládež. Po vážné havárii kanalizace v roce 1987, byla tato knihovna o tři roky později přemístěna do budovy bývalé výměňkové stanice v Benešově ulici, kde sídlí dodnes.

Po roce 1989 se začal provoz knihovny rapidně modernizovat. Objevují se zde první počítače a s nimi i několik databázových software, do kterých se postupně začaly ukládat data o starších i nově nakupovaných knihách. Postupně se také začalo přecházet na automatický výpůjční systém, který začal v plném rozsahu fungovat od ledna roku 2000. Od 1. září 1998 mohli začít návštěvníci knihovny využívat i služeb internetu.

Významnou změnou pro knihovnu byla skutečnost, že od 1. ledna 1996 se změnil její statut z okresní na městskou knihovnu. Zřizovatelem se tedy opět stalo město Kolín. Od data 1. července 2000, se na základě rozhodnutí zřizovatele, stalo součástí knihovny i Městské informační centrum, sídlící v ulici Na Hradbách č. 157.

Městská knihovna v Kolíně spadá v roce 2009 pod Odbor školství, kultury a sportu městského úřadu, který vůči ní vykonává funkci zřizovatele a uvnitř se člení na:

- *Oddělení pro dospělé čtenáře v Husově ulici*
 - Čítárna a internet v Husově ulici*
 - Studovna, literatura regionu v Husově ulici*
- *Oddělení pro děti a mládež v Husově ulici*
- *Oddělení pro dospělé v Benešově ulici*
- *Oddělení pro děti a mládež v Benešově ulici*
- *Pobočka Štítary*
- *Pobočka Zibohlavý*
- *Pobočka Sendražice*
- *Městské informační centrum v ulici Na Hradbách*

Městská knihovna zaměstnává celkem devatenáct tzv. přepočtených zaměstnanců. Sedmnáct z nich pracuje v samotné knihovně a dva v informačním centru. Ředitelem Městské knihovny v Kolíně je od 1. ledna 2008, Bc. Pavel Kárník (foto viz níže).

V současné době představuje knižní fond knihovny 140.861 svazků. K datu 31. 12. 2008 bylo v knihovně registrováno 4.575 čtenářů, z nichž bylo 1.366 čtenářů ve věku do patnácti let. Ve stejném období, tedy v roce 2008, knihovna zaznamenala 79.101 návštěvníků a 276.283 výpůjček. Celoroční poplatek čtenáře představuje opravdu nízkou částku 140 Kč, přičemž děti a důchodci platí toliko 70 Kč. V knihovně a informačním centru je k dispozici celkem patnáct připojení (míst) k internetu. V čítárně v Husově ulici jsou tato připojení čtyři. Výše ročního rozpočtu celé organizace se pohybuje ve výši cca 6.300.000 Kč, z čehož se za cca 750.000 Kč kupují nové knihy a za cca 150.000 Kč noviny a časopisy. Více jak padesát procent rozpočtu je určeno na platy zaměstnanců. (Komparativní, ekvivalentní hodnoty z roku 2009, průměrná hrubá mzda = 23.598 Kč, průměrná cena 1 kg chleba = cca 19 Kč. Zdroj: Český statistický úřad)

Popis budovy v Husově ulici. V suterénních prostorách a v části přízemí je umístěna, uskladněna, v nabitých a tím pádem i velmi stísněných poměrech, velká část

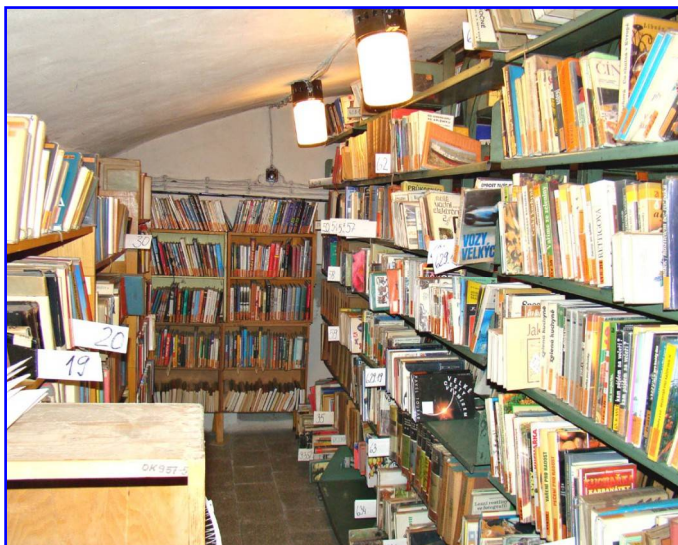

knižního fondu. V určité špatném stavu jsou v těchto místnostech podlahy. Zbytek prostoru v přízemí je určen jednak pro další uložení knih v regálech a pro osobní i administrativní, tedy půjčovní styk zaměstnanců s čtenářskou veřejností. V prvním patře budovy se nachází sál čítárny s internetovým připojením, který taktéž slouží jako místo častých přednášek, případně besed veřejnosti s pozvanými hosty. Zde, v prvním patře, je dále umístěna studovna, meziknihovní výpůjční služba a pracoviště, kde jsou shromažďovány dokumenty a literatura regionu. Kancelář zde má ředitel

knihovny. Ve druhém patře jsou kanceláře knihovny, které souvisí s vedením ekonomiky, katalogizace a oddělení pro děti a mládež.

V pobočce Městské knihovny Kolín, která se nachází v někdejší výměňkové stanici dálkového topení v Benešově ulici na kolínském sídlišti, je umístěno jak oddělení pro dospělé, tak i oddělení pro děti a mládež. Už samotný název původního určení této budovy, výměňková stanice, napovídá tomu, že stavebně není pro umístění knihovny tím nejlepším řešením. Dalším problémem je skutečnost, že budova není v majetku města. Tím samozřejmě vzniká povinnost plateb nájemného majiteli budovy, který, jak už to

v takových případech bohužel bývá, však mnohdy nijak nevyvíká ve snaze vyjít vstříc oprávněným požadavkům nájemce. Velmi chvályhodná a pro kronikáře příjemně překvapující je aktivita obou oddělení pro děti a mládež v záležitostech přednášek a jiných, pro děti atraktivních akcí. Ty pro ně možná v mnoha případech, bohužel

charakteristických pro dnešní svět počítačů a televizi, představují když ne vůbec první, tedy určitě jeden z úvodních kontaktů s knihami a literaturou. Oddělení v Benešově ulici takových akcí pro děti uspořádá zhruba stovku ročně, oddělení v Husově ulici pak asi padesát. Uzpůsobeny tomu jsou i příslušné prostory v obou

odděleních. Vyšší aktivita oddělení v Benešově ulici je dána větším počtem základních škol, nacházejících se na kolínském sídlišti. Je tedy zřejmé, že převážně zaměstnankyně knihovny, musí vedle svého odborného knihovnického vzdělání disponovat alespoň minimálními pedagogickými schopnostmi, pomine-li se jejich přirozený a jistě vřelý vztah k dětem obecně.

Městské informační centrum se nachází, jak již bylo uvedeno výše, v ulici Na Hradbách č. 157, v přízemí, ve druhé polovině 90. letech 20. století zrekonstruované budovy, která byla někdejší židovskou školou. Jak je z názvu patrné, každému zájemci se zde dostane podrobných informací o městě, jeho památkách, možnostech ubytování, stravování a o dalších užitečných věcech. K dispozici jsou zde i tištěné materiály o městě a jeho

pamětihodnostech, včetně zvukových CD a filmových DVD. Vedle prodeje suvenýrů, případně autobusových místenek, prodávaných v síti AMS i na cesty do zahraničí, jsou zde

k dostání také vstupenky na různé kulturní i sportovní akce konané jak v Kolíně, tak prostřednictvím sítě Ticketpro, i v celé republice. Součástí činnosti informačního centra a tím tedy i městské knihovny, je péče o taktéž v závěru minulého století

zrekonstruovanou židovskou synagogu, nacházející se ve dvoře za židovskou školou. Stejně tak informační centrum pečuje jak o starý, tak i o nový židovský hřbitov. Ty jsou situovány v Kmochově ulici vedle sokolovny, respektive na Veltrubské ulici na Zálabí. Měst. informačnímu centru

připadá i péče o zálabskou věž Práchozna, kde v letním období zajišťuje otevírací dobu a průvodcovskou službu. Židovské hřbitovy, stejně tak jako ostatní památky ve městě, může zájemce navštívit s průvodcem informační služby, pokud o to včas a výslovně požádá. Může je také samozřejmě také navštívit sám, v případě židovských hřbitovů však jen tehdy, když předtím složil v pokladně informační služby vratnou finanční zálohu ve výši 100 Kč na zapůjčení klíčů.

Dne 28. ledna 2009 zemřel v Kolíně ve věku 84 let pan Mojmir Koutný, který byl ředitelem tehdy Okresní knihovny v Kolíně v letech 1970 až 1985.